

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

In preajma conferențelor preoțești.

— 15 Octomvrie n. 1913.

(Pr. Al.) Zăristica și opinia publică dela noi, în timpul din urmă, a dat o deosebită atențiune chestiunilor școlare și în legătură cu acestea învățătorimii.

În același timp însă a cam lăsat în rândul al doilea pe un factor de competență în istoria culturală a neamului nostru: pe preot.

Cam deodată cu urcarea salariilor învățătoarești s'a votat și legea cvinevenalelor pentru preoție; cei chemați cu toate acestea, văzând pericolul mare în pierderea școalelor, mai mult s'au interesat de acestea și de învățători, amânând pe mai târziu îndreptățirea răului creat preoției prin dispozițiile nouă din legea pomenită.

Departa de noi gândul să învinovățim superiorii bisericii pentru această amânare. Știm că îngrijirea și sprijinul dat școlilor confesionale a fost și este o datorie sfântă pentru existența noastră ca nație.

Cu acest prilej nu încercăm alta, decât să spunem câteva cuvinte despre preoția noastră în legătură cu legea, care durere n'a îmbunătățit mai cu nimic soarta noastră. Vom arăta apoi unele căi și mijloace, prin care s'ar putea veni în ajutorul acestei tagme de oameni, înălțându-le deoparte nemulțumirile, iar de altă parte păstrându-i pozițiunea mult puțin independentă de până acum.

Dacă cercetăm satele noastre, găsim în multe locuri biserici și școli frumoase, reuniuni de binefaceri, de înmormântări, de femei, de înfrumusețări și altele. Cercetând istoricul mai recent al acestora, aflăm că urzirea și prosperarea lor e strâns legată de numele preotului din acele sate. Nu atribuim, firește, numai preotului faptele creștinești, ci

recunoaștem și munca pozitivă dovedită de ceilalți factori din comună, anume de învățător, notar și alți fruntași.

În trecutul depărtat preotul era tuturor toată, va să zică nu numai pentru credincioșii săi, ci chiar și pentru stat.

Actele vechi de prin secolul al XVIII-lea ne arată pe preot în multe locuri și ca „notar” al satului. Neavând statul un om, cum are astăzi, fie primar, fie notar sau altul, care să știe carte, în cele mai multe cazuri ordinațiunile se comunicau poporului prin mijlocirea preotului.

Ușa altarului în vremile de atunci era loc de publicațiuni pentru chestiunile de diferită natură, cari atingeau interesele statului deoparte și ale poporului de alta.

Mărturie ne sânt circularele episcopilor din trecut, cărora se adresa guvernul, care cinstiții protopopi trimiteau în Cristos iubitului frate, ca de 3 ori în 3 Dumineci după oltă să talmăcească norodului „orânduile preînalte”, sub aspră pedeapsă.

Multă vreme a fost preotul organul executiv al statului, până când s'a organizat o administrație proprie, cu personal anume pregătit, care să fie în stare a executa ordinele mai înalte.

Acești slujbași însă oricât s'ar trudi, și chiar având bunăvoința de a fi niște interpreți corecți ai legilor, totuși în marea lor majoritate pentru neamul nostru rămân oameni străini, fie chiar români, cum sunt bunăoară notarii, căci mediul în care cresc, educațiunea ce primesc îi instrăinează de ținta, către care năzducesc ceilalți oameni de bine și conducători ai noștri. (Cum înțelege astăzi un notar și cum înțelege un preot să ferească poporul din satul lor, dovadă ne sânt raporturile puțin sănătoase, ce domnesc aproape pretutindenea între notar și preot).

Dar că de fapt ce stăpân puternic și ce element indispensabil e preotul în dănuirea și dezvoltarea unui stat, nu trebuie să accentuăm, fiind lucrul recunoscut de toți oamenii luminați. Numai acel stat se dezvoltă și se întărește, al cărui temei moral se clădește în inimile cetățenilor de preoție lor.

Deși deci în prezent preotul român nu mai îndeplinește întru toate pe „notar” de demult, totuși prin propovăduirea păcii, ordinii, suferinței, aduce statului ca și în trecut cele mai bune servicii, care alți funcționari ai săi nu sânt în stare a le face în aceeași măsură și cu același efect.

Legea despre cvinevenaliile preoției din ast an e cunoscută tuturor. La timpul său s'a vorbit și s'a arătat nedreptățile ce cuprinde. Prin această lege adecă statul cu o mână dă, cu cealaltă ia.

Cu cealaltă care are congruă, nu-i dă cvinevenalii; celui ce nu are congruă, în locul acesteia îi dă cvinevenalii; — deci statul a întocmit așa legea, ca să nu dea și să nu piardă prea mult prin ajutorarea preoților noștri.

De la acest ajutor problematic preoția cu pregătire mai puțină e total exclusă. Am putea nădăjdui ceva în aplicarea și interpretarea legii, — trecutul însă ne spulberă orice iluzii și în punctul acesta.

Preotul român, cum am arătat, a dezvoltat, mai pretutindeni, o activitate destul de mănoasă, după împrejurări. A înălțat în locul bisericuțelor de lemn lăcașuri nouă dumnezeiești, a adunat, înmulțit și chivernisit averea bisericii, a conlucrat la edificarea școlii, a prescrip și încasat repartițiile a luat parte la adunările populare, a trezit conștiința poporului, a dat îndrumări pentru o economie mai rațională; a organizat producțiuni culturale. — Cu un cuvânt, nu a fost și nu este străin de nici o mișcare, ce tinde la fericirea și înălțarea poporului; ear pentru statul său tot ce este bun și folositor,

câte și cum le avem, sânt legate mai cu seamă de numele preotului și numai în rândul al doilea de numele altor factori de bine ai comunei.

Pentru asemenea fapte s'a cerut și se cere cultură și poziție materială asigurată, ca departe de grijile zilei de mână să poată munci și să aibă timpul fizic necesar. Toate acestea le-am amintit pentru acei din oamenii noștri, nu tocmai rari, cari văd în preot pe omul fără lucru, pe individul care, mai mult odihnește decât muncește, și mai mult consumă decât produce.

Există și persoane de acelea, care în împrejurările de astăzi sânt de părere, ca preoția să se întoarcă eară numai la molitvelnic și plug, la vechiul „popă românesc”. Contrazicerea e evidentă; căci aceleași persoane, cu alte ocazii, pretind preotului o activitate multilaterală, „deoarece cu știința molitvelnicului și a plugului cu greu va putea îndeplini atâtea chestiuni de cultură ce i se cer”.

Vechii preoți români au făcut mult pentru vremea lor; dar cred că omul serios nu s'ar mulțumi, dacă noi, cei de astăzi, am face în timpul de față numai atât, cât au făcut ei. Alta e menirea actuală, cu deosebire atară de biserică. În biserică, chemarea preoției și astăzi e aceeași cu a preoției din trecut, căci tot una este biserică și neschimbată au rămas învățăturile sale.

Am scris rândurile acestea și de aceea, să scot la iveală îndreptățirea preoției sătești la o stare materială mai suportabilă și mai apropiată de starea, de care se bucură și alți slujbași ai țării și ai bisericii.

Timpul greu în care trăim, nu poate lăsa cu mâinile în sân pe servitorii altarului, cari pentru ameliorarea stării lor, nu au nici sprijinul dela stat, nici sprijin de ajuns dela cei chemați.

Recunoscând îndreptățirea preoției la o stare materială mai bună, și fiind pe deplin lămurit, că

FOIȘOARĂ.

Literatură pentru tinerime.

(Urmare).

10. *Beutorii din Vlădeni*. Un medic bețiv dă sfat unui client al său să nu mai bea țuică, și bere cum bea el. Îngrășându-se prea tare, schimbă berea și bea vin, apoi grog, atât medicul, cât și clientul. Toate însă au părțile lor rele și sfârșesc prin a omorâ și pe medic și pe client.

11. *Testamentul unui bețiv*. Un bețiv care-și omorâ soția, arată cum a ajuns prin beție a comite crima aceea și dă sfat tuturor să se ferească de ea.

12. *Norocul*. La izvorul norocului, zina fericirii îmbie pârharul cu apă fermecată unui tinăr. Tinărul refuză apa, zicând, că n'a apă nu-și va găsi norocul și bea vin. Zina se roșă. Atotputernicul, să-i eschimbă apa în vin. La o sută de ani alt tinăr refuză vinul fermecat, având deviza: Prin abstinență la fericire.

13. *Nasul roșu*, poezie. Lenuta își spală pârpușă cu vin, ca să se roșască. Tatăl său o vede și se miră. Lenuta explică fapta sa astfel: „Pârpușă e suferindă și o spal cu vin, ca să mai prindă puțin față. Eu am auzit pe mama, spunându-i tatii-moș,

că nasul tău de aceea e roșu, fiindcă beai peste măsură vin.”

14. *Impotriva curentului*. Un indemn de-a fi abstinent, luptând contra curentului.

15. *Ce știe o piele roșie*. Un indian refuză rachiul unui vânător sub cuvânt, că puțin nu poate bea, iar mult nu vrea să bea, ci mai bine de loc.

16. *Prin beție*. Un tinăr fusese model unui pictor, pentru că să picteze pe lisus. După doisprezece ani de beție, același tinăr îmbătrânit și schimbat servește același pictor de model pentru a picta pe — Iuda.

17. *Prea târziu*. Un tinăr stricat și bețiv declară unui prieten, care-l sfătuiește să nu mai bea, că acum vine prea târziu cu sfaturile sale, acum nu-l mai poate scăpa nimic.

18. *Glume despre bețivi*.

19, 20, 21. Poezii satirice în cari se satirizează beția.

b) Cărticica are multă valoare educativă prin faptul, că arată, unde poate să ducă pe om beția și îndeamnă la cumpănare și abstinență.

Limba e diferită, după diferenții autori ce cuprinde, însă nu este dicăirea nici prea aleasă, dar nici prea neglijată.

Broșura este potrivită pentru toate bibliotecile, mai ales pentru copii mai marișori de 12—15 ani gimnazii și adulți.

Ioanescu
învățător.

Invidia de E. Wildenbruch, trad. de Laura Nădejde.

Autorul a văzut într-o biserică un tablou plin de mister, care înfățișa un om în chinurile iadului încunjurat de foc și de șerpi. Tabloul avea dedesupt inscripția de conținut următor: „Tu care mă privești și te întrebă ce m'a împins în vâpăile iadului, află că invidia”.

În legătură cu aceasta ne povestește următoarea istorioară:

În orașul autorului trăia un om cu numele Graumann, care ducea o viață plină de mister. Nime nu putea da explicație faptelor lui. Locuința lui nu era cercetată decât de o îngrijitoare bătrână. În dormitorul lui sub o perdea era ceva, ceace nimeni nu văzuse, deoarece nimeni n'avea voie să ridice perdeaua. Cu ocaziunea împărțirii darurilor de Crăciun el totdeauna cu o intenție vădită împărțea unora dintre copii obiecte scumpe, prețioase, altora obiecte neînsemnate fără preț, iar acestora din urmă le șoptea fiecăruia pe rând la ureche: „cine e învidios, ajunge la iad; nu fi învidios, dragă băiețule”.

Odată bătrânul fu martor unui conflict dintre niște copii săraci, alții bogați. El a apărut pe copiii săraci în contra cruzimii copiilor bogați. Văzând pe autor, care era de față și care încă consimțea la aceasta, îl cheamă la sine și în legătură cu scena petrecută îi povestește copilăria sa, care

a avut o influență atât de hotărătoare asupra lui.

El era un băiat plin de viață, vesel și isteț și avea un frate mai mic plângând, bolnăvicios. Tatăl lor era om sever și închis, iar mama o femeie simțitoare și cuminte.

Din firile lor diferite s'a dezvoltat apoi o tragedie între copii. Tatăl iubea mai mult pe cel mai mic și n'a multe cazuri a făcut chiar nedreptate cu cel mai mare, astfel i-a tăiat pofta de a se mai juca cu celălalt și de a-i mai povesti lucruri fantastice și frumoase, iar când acesta împins de un fel de manie a răsturnat cărușeanul în care se afla cel mic, tatăl lui în loc de dojană cu vorbe bune, i-a zis nemernic și ticălos, niște cuvinte cari l-au hotărât definitiv în ura și răzbunarea sa. Mama degeaba s'a opus buze blânde și întotdeauna cu metot bun de a-l învăța, căci vorbele și purtarea tatei nu le putea uita. I se născuse un fel de ură sau invidie față de frățiorul nevinovat, pentru care a trebuit să sufere atata.

Ura și naivitatea lui copilărească l-a făcut ca prin o faptă urată să grăbească moartea frățiorului său. Aume la un Crăciun părinții li-au promis, că le vor cumpăra o uniformă de cuirasier. Copiii deja își făcuseră planul, cum se va îmbrăca cel mare în uniformă, fiind astfel comandantul tovarășilor lor de joc, iar cel mic va căpăta trâmbița, și ei erau mulțumiți și încântați

statul prin nouăle dispozițiuni ale legilor sale, numai în măsură foarte redusă va ajuta preoțimea, trebuie să ne cugetăm la alte mijloace de ajutorare.

Vom indica de unde și cum s'ar putea veni în ajutor preoțimii din mijloacele proprii.

În țara noastră, ca în toate țările, ori-ce slujbaș își primește remunerațiunea cuvenită dela instituțiunea la care servește.

Preotul român, în cele mai dese cazuri, tocmai dela biserică nu primește nimica, afară doar dacă parohia are ecclie, în multe locuri și asta foarte mică. Cunoșc cazuri, unde preotul dela biserică, la care servește nu are nici ecclie, și peste tot nici un filer remunerațiune.

Câte greutăți nu întâmpină preotul într-o asemenea parohie! De obicei e băiat sărac, venite slabe, nu are casă parohială, sau casa necorăspunzătoare. Ca să-și edifice o locuință, îl vedem dator din primul an al preoției sale. Legile mai nouă chiar și în privința aceasta prevăd pentru ori-ce funcționar locuință în natură, sau bani de cvartir.

Preotul chivernisește averea bisericii, insistă în dreapta și în stânga pentru augmentarea fondurilor bisericii, compune rațiociniile, în cele mai multe locuri fără remunerațiune sau pe un bagatel. De multe ori pe an reprezintă biserică, călătorește în afaceri bisericești; e îndatorat a lua parte la conferențele preoțești și învățătoarești. Pentru toate acestea nu i se socotește nici o despăgubire, sau de obicei puțin și fără o regulă oarecare.

Nu s'ar putea oare face o uniformitate, împedecând ca unul să ia relativ mult, altul nimic?

Dacă se recunoște îndreptățirea de a lua o remunerațiune pentru compunerea rațiociniilor, diurne la conferențe ș. a., aceste să nu fie lăsate la bunul plac al unuia sau al altuia, ci ar fi bine să se normeze lămurit taxele trebuincioase.

Credem că biserică ar putea veni în ajutorul preoțimii așa, că sub titlul de compunerea rațiociniilor, pașal de călătorie, de diurne la conferențe, bani de cvartir, unde nu sunt case parohiale, apoi sub titlul de spese reprezentative, ar ameliora cât decît starea de astăzi, ușurându-ne traiul năcăjit.

Amănutele acestei reforme de îmbunătățire, rămâne ca autoritățile să le statorească fie după parohie, fie după averea bisericii.

S'ar putea stabili, bună oară, după o anumită sumă un procent oarecare progresiv, — cassându-se libertatea unuia și a altuia de a ri-

dica după plac, în unele locuri poate prea mult, sub titlul de compunerea rațiociniilor. Asemenea în ce privesc diurnele, ar trebui statorite fie după distanță, fie un diurn egal, fără considerare la depărtarea locului.

Se naște întrebarea: are de unde da biserică respectivă, sau nu are? Pentru multe servicii prestate de preot, credem că și în cazul când biserică nu ar avea, credincioșii cu mijlocirea forurilor mai înalte pot totuși contribui lângă aruncul de cult cu o sumă bagatelă, din care s'ar veni și preotului un mic ajutor, de care s'ar bucura, precum se bucură, alți slujitori bisericești prin remunerațiuni și adausuri de scumpete.

La caz când această cale nu ar fi bună, ar fi timpul suprem ca autoritățile mai înalte pentru viitor să demande înființarea fondurilor pentru ajutorarea preoțimii, designând ca venit al fondului, fie venitul dela luminări, sau dela clopote, sau dela cimiter, sau altul.

Sinodul arhiepiscopiei a luat deciziune cu privire la regularea stolei. Nu știu cum se va stabili, și dacă se pot peste tot uniformiza taxele.

Fapte: câte sate, atâtea obiceiuri. Modificări sunt neapărate. Eu d. e. sunt preot într-o comună, unde din anul 1875, aproape de 40 de ani, există taxele aceleași, cum s'au stabilit pe vremuri de comitetul parohial. Unele ar fi potrivite, cele mai multe sunt prea neînsemnate.

Dacă biserică nu se va îngriji să-și ajute servitorii săi, cum sunt ajutamați preoții altor confesiuni, fie prin salare, fie prin regularea stolei, preoțimea noastră nu va mai fi în stare a desvolta o activitate intensivă, și nici nu va mai putea jertfi cât a jertfit pentru scopuri publice și naționale. Ba nici chiar copiii săi nu-i va putea crește conform cerințelor timpului. Va rămânea astfel o preoțime expusă ademenirilor străine. Și aceasta e rău.

Suntem aproape de conferențele preoțești. Am sulevat o seamă de chestiuni, care ne privesc direct, și care aș dori să se discute obiectiv, cu deplină seriozitate și cunoaștere a împrejurărilor, căutând căi și mijloace eficiente, fără de a exagera și a pretinde lucruri nerealizabile.

Ceice s'au gândit la cele atinse de mine, să binevoiască a le discuta.

Ear celor mai puțin interesați în chestiune, sau celor care nu ne aprobă pașii în dorințele noastre modeste, le răspund cu cuvintele bătrânului cronicar moldovean: „Nu sunt vremile sub oameni, ci bietul om sub vremi!“

de planul acesta. Însă părinții nu văzură în sufletul copiilor și prin darul lor făcuseră să isbucnească invidia copilului mai mare în toată puterea ei. Anume ei dădură uniformă copilului mai mic.

Răsunarea se întâmplă în modul următor. În timp de iarnă, în câmp afară, prin o apucătură despoale pe cel mic de uniformă și aleargă între copii ca să le fie el un adevărat comandant, uitându-și cu totul de cel mic. Când se duse sara acasă, află că cel mic e gata de moarte și fără să-l mai poată vedea, copilul muri.

Valoarea educativă a acestei opere reiese din acest conținut în modul cel mai eclatant. Anume se tractează în această năvălă influența rea, ce o are asupra creșterii o purtare neghioabă a părinților față de copii.

Tata copiilor e un om, care nu-și dă silința să vadă în sufletul lor, să le cunoască caracterul, pornirile, înclinările, necunoscându-le acestea deșteaptă în inima copilului său invidia.

Deci cartea aceasta este o lectură foarte potrivită din punct de vedere pedagogic. Monumentele educative sunt nenumărate. Ele culminează mai ales în scena cu omul de zăpădă și în aceea a conflictului dintre copil și tată.

Un pedagog adevărat va simți foarte adânc durerile și motivul răsunării eroului

piesei. Oricât a fost el de nobil, jignirea mândriei lui în atâtea rânduri îl duce cu o putere uriașă spre răsunare.

Cartea a cărei pătrundere psihologică e de mare însemnătate, după părerea mea, e potrivită mai mult pentru pedagogi, pentru oameni mari și mai ales pentru părinți.

Vorbe înțelepte.

Povara cea mai grea ce poartă pământul este omul fără creștere.

Lingușirea se asemănă cu înarmarea sugrăvită, căci momește pe om, dar nu-i dă nici un folos.

Mincinoși sunt cei ce se jură de multe ori.

Bogățiile după cari alergi cu atâtea poftă, sunt asemenea cu umbra ce umblă împreună cu tine, care de vei alerga după dânsa, fuge de tine; iar de vei fugi de dânsa, ea îți urmează.

Răbdarea este stâlpul ce ține înțelepciunea.

Ferește-te de prietinel, care iubeste pe vrășmașul tău.

Din România.

Concediul ministrului președinte.

Di Titu Maiorescu a plecat într'un concediu de 25 zile, iar în cursul absenței sale interimatul președinției consiliului și al ministerului de externe, a fost încredințat d-lui Al. Marghiloman, ministrului de finanțe.

Di prim-ministru a părăsit țara, împreună cu d-na Maiorescu, luni în 13 Octombrie, de când începe și concediul său și s'a îndreptat spre München, trecând prin Viena, unde nu s'a oprit.

Concediul îl va petrece parte în capitala Bavariei, parte la Heidelberg, și îl va utiliza la alcătuirea și redactarea *Cărții Verzi*, care va cuprinde toate actele diplomatice relative la criza balcanică, din Septembrie 1912, până în momentul, când s'a încheiat pacea din București.

Di Maiorescu a început această lucrare, care va îmbrățișa întreaga acțiune diplomatică a ministerului de externe, în timpul graverelor evenimente ce s'au desfășurat în ultimul timp, încă din vremea când se afla la Sinaia. Multiplele sale ocupațiuni nu i-au dat însă răgaz, ca să o termine.

Cartea Verde va fi distribuită membrilor parlamentului, la deschiderea corpurilor legiuitoare, și va face deplină lumină asupra negocierilor urmate, în tot cursul crizei balcanice.

Un monument.

În 28 Septembrie n. 1913 s'a ținut în palatul mitropolitan din Iași întrunirea cetățenilor frunțași din acest oraș, convocați de I. P. S. Sa mitropolitul Pimen al Moldovei, pentru a chibzui și hotărâ asupra ridicării unui monument neuitatului aviator român Aurel Vlaicu, pe dealul mănăstirii Cetățuia de lângă Iași.

Intrunirea s'a început la orele 4 p. m. când I. P. S. Sa mitropolitul Pimen a pronunțat următoarea cuvântare:

„Domnii mei! Sunt numai câteva zile de când Aurel Vlaicu a căzut jertfă îndrăzelii sale, pe când zbura spre creștetul Carpaților pe propriul său aeroplan.

„Aurel Vlaicu a fost înzestrat de Dumnezeu cu o minte iscusită, așa că ajunsese a fi socotit ca cel mai iubit fiu al neamului. Moartea lui am plâns-o cu toții și o vom plânge multă vreme, căci mândria ce o simțeam pentru Vlaicu a fost greu lovită prin încetarea lui din viață.

„Și dacă întregul neam românesc e cuprins de durere prin moartea lui Vlaicu și mulți se gândesc a-i înfățișa chipul lui turnat în bronz sau săpat în piatră, apoi, cu drept cuvânt, această dorință, ridicată până la o datorie de neam, se cuvine s'o simțim în deosebi noi ieșeni.

„Numai 15 zile mai sunt și se împlinesc doi ani, de când Vlaicu plutea în văzduh peste orașul nostru, făcând mai multe sboruri deasupra dealului mănăstirii Cetățuia. Aici erau învățații străini veniți la Iași, misiile trimise de cei doi împărați vecini, spre a fi de față la serbarea a cincizeci de ani dela înființarea Universității noastre, ca să slăvească știința și cultura românească, prezidată de M. Sa Regele, însoțit de întreaga familie domnitoare.

„Aproape mai toți eram de față.

„Și pare că văd și acum zăgrăvită pe fețele tuturor a lor noștri bucuria unită cu mândria ce simțeau, când Vlaicu, fatul neamului, zbura ca un vultur de Carpați, plutind în văzduh, salutat fiind cu nesațiu de noi și de străinii, cari veniseră să ne vadă cine suntem și ce putem!

„Și au văzut învățații străini iscusința geniului românesc, în persoana lui Vlaicu — sburând, după care au plecat în țările lor cu admirația pentru noi și neamul nostru.

„Aceasta s'a petrecut Sâmbătă 30 Septembrie v. 1911 pe dealul mănăstirii Cetățuia.

„Și dacă Vlaicu venise la Iași și prin sborul lui pe propriul aparat a contribuit la strălucirea serbărilor jubulare ale Universității ieșene, apoi sunt convins că gândul nostru al tuturor și al celor ce gândesc la fel cu noi, e că chipul lui Vlaicu se cuvine a fi ridicat pe piscul dealului Cetățuia, unde îndrăznețul sburător român lasă pentru vecie o urmă neștearsă, în o clipă așa de însemnată din viața noastră culturală.

„Iată, onorații mei domni, pentru ce v'am rugat ca să ne întrunim azi în reședința mitropolitană“.

Propunerea I. P. S. Sale mitropolitului se admite de toți și se hotărăște ridicarea unui monument în memoria aviatorului român Aurel Vlaicu pe creasta dealului dela Cetățuia.

Se procedează apoi la alegerea comitetului pentru ridicarea monumentului proiectat.

Au fost aleși:

I. P. S. Sa mitropolit Pimen al Moldovei, președinte; d-nii Matei Cantacuzino,

primarul Iașului; C. Stere, rectorul Universității; D. A. Greceanu, fost ministru; General Al. Lambrino, comandantul corpului 4 de armată; A. Xenopol, profesor universitar; I. Burada, prim-președinte al Curții de Apel din Iași; St. A. Negruzzi, prefectul județului Iași; Căpitan Al. Stroia, prefectul poliției Iași; Dr. Em. Riegler, profesor universitar; Dr. Gh. Bogdan, profesor universitar; Tintu, șef inginer al județului; Atanasie Gheorghiu, avocat; Solomon Haliță, profesor; Gh. Tăzboanu, institutor, și econ. Gh. Florescu, casier secretar.

Se hotărăște emiterea listelor de subscripție pentru adunarea mijloacelor bănești.

Se alege o comisiune compusă din: I. P. S. Sa mitropolit Pimen și d-nii A. D. Xenopol și inginer Tintu, care să se ocupe cu studiarea planului monumentului lui Vlaicu.

Artiștii români vor avea prilejul să-și arate puterea meșteșugului și ar fi de dorit ca unul din ei să aibă reușita concepției artistice.

Dela „Asociațiune“.

Circulară către toate direcțiunile despărțămintelor.

Domnule Director! Unul dintre mijloacele cele mai potrivite pentru răspândirea culturii raționale este teatrul. Împrejurările triste dela noi nu ne permit să înjghebăm o trupă permanentă de artiști, care să cutriere în fiecare an centrele mai însemnate locuite de Români.

Ceeace nu putem face însă noi, pot face frații noștri din regatul liber. Unul dintre artiștii din România, dl Victor Antonescu, a obținut concesiunea dela guvernul din Budapesta să dea în curs de mai mulți ani reprezentații în diferite orașe din Ardeal și Ungaria. Primul turneu l'a și început în Alba-Iulia, în zilele trecute.

În trupa dlui Antonescu sunt doi dintre cei mai buni artiști ai Teatrului național din București, dl Ion Brezeanu și d-na Maria Ciucurescu. În viitoarele turnee vor veni și alți artiști mari dela teatrele naționale din țară.

Ei vor arăta publicului dela noi puterea artei românești și vor răspândi frumusețea limbii literare în toate părțile.

Trupa dlui Victor Antonescu va cutriera următoarele orașe: Sibiu, Blaj, Orăștie, Alba-Iulia, Abrud, Brad, Lipova, Lugoj, Caransebeș, Făgăraș, Brașov, Arad, Oradea mare, Beiuș, Baia-mare și Cehul-Silvaniei.

Vă rugăm, domnule Director, ca să stăruim pe lângă toți membrii Asociațiunii să primească cu dragoste pe acești apostoli ai Artei românești și să ia parte în număr cât mai mare la reprezentațiile ce le dau.

Primiți, vă rugăm, încredințarea deosebitei noastre stime.

P. Cosma
prezident

Oct. C. Tăslăuanu
secretar.

Despărțământul Viștea.

Din încredințarea comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, conform §. 23 lit. c) și §. 36 al statutelor acestei instituțiuni, convocăm cântărimea și țărănimea din comunele: Arpaș-de-jos, Arpaș-de-sus, Corbi, Colun, Beșimbac, Drăguș, Feldioara, Găinari, Noul-român, Oprea-Cărțioara, Porumbacul-de-sus și de jos, Rucăr, Sâmbăta-de-sus, Sărata, Scorei, Streja-Cărțioara, Ucea-de-jos și de sus la

Adunarea de constituire a desp. Viștea, care se va ținea *Duminecă, în 19 Octombrie n. 1913 în Viștea-de-jos*, la orele 10½ a. m. cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării.
 2. Numirea unui notar și casier ad hoc.
 3. Inscriverea de membri noi.
 2. Alegerea comitetului cercual și a directorului despărțământului.
 5. Închiderea adunării.
- Eventual o prelegere populară ținută de delegatul comitetului central.

Sibiu, 11 Octombrie n. 1913.

Oct. C. Tăslăuanu,
delegatul comit. central.

Desp. Făgăraș.

Din încredințarea comitetului central al „Asociațiunii“, am onoare a convoca cântărimea d-n Făgăraș, și din comunele aparținătoare cercului administrativ al Făgărașului, la o *consfătuire confidențială* pentru reorganizarea despărțământului Făgăraș.

Consfătuirea se va ținea *Duminecă, în 19 Octombrie n. a. c. în restaurantul „Mercur“ din Făgăraș, la orele 7 seara.*

Oct. C. Tăslăuanu
secretarul „Asociațiunii“.

Conferențele preoțești.

Convocare.

Prin aceasta convoc conferența preoțească anuală a preoților din tractul Murăș-Oșorhei pe Marti, în 22 Octomvrie v. 1913 cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. La 8 ore a. m. serviciu divin, cu invocarea Duhului sfânt, prin preoții: Teodor Muica, Eremie Lădoșanu și Alexandru Borda, care va și predica, pe baza evangheliei de zi.
 2. Deschiderea conferenței, constatarea celor prezenți și constituirea.
 3. Comunicarea rezoluțiunii consistoriale Nr. 14,380. Bis. din 1912 referitoare la conferența trecută.
 4. Tema: „Cum s'ar putea face cu bun efect educația religioasă-morală a credincioșilor noștri și mai ales a elevilor din acele comune bisericești, în cari nu avem școli cofesionale“, de preotul Ioan Bobletec.
 5. Tema: „Chestiunea învățăturilor secrete“, cauzele ivirii lor și mijloacele de combatere, de preotul George Branea.
 6. Raportele conducătorilor grupurilor religioase și reversele despre măturisirea preoților.
 7. Alegerea comisiei pentru pregătirea programei și statorirea locului pentru viitoarea conferență.
 8. Propuneri.
 9. Vizitarea aih'ei parohiale.
 10. Închiderea conferenței.
- Murăș-Oșorhei, 24 Septemvrie v. 1913. *Stefan Russu* protopop.

NOUTAȚI.

† Dr. Petru Pipoș, profesor la institutul pedagogic gr. or. român din Arad, membru de onoare al reuniunii învățătoresți aradane etc., după o viață laborioasă de 32 de ani pe terenul școlar, în urma unor suferințe grele, și-a dat nobilul suflet în mână. Creatorului în 12 Octomvrie 1913 în etate de 54 ani. În mormântarea regretatului profesor s'a făcut ieri la orele 3 d. m. dela locuința din strada Cernovici Nr. 5 în Arad. Anunț funebrela a publicat și corpul profesoral dela seminarul ort.-român al Aradului, precum și reuniunea învățătorilor români aradani. Binecuvântată să fie memoria lui!

Vizita suveranului. Oficios se anunță, că împăratul Wilhelm al Germaniei va sosi Duminecă în 26 Octomvrie n. la Viena, pentru a vizita pe Majestatea Sa Monarhul nostru. Împăratul Wilhelm va sta o zi în Viena.

Convocare. Alegerile de membri în congregația comitatensă (consiliul municipal) fiind puse pe ziua de 4 Noemvrie st. n. 1913, sunt rugați toți membrii clubului comitatensă român să ia parte în număr complet la ședința clubului, care se va ține la Vineri la 17 Octomvrie n. a. c. la hotelul „Paris“ în Făgăraș, la orele 10 a. m. Obiectul va fi: luarea dispozițiilor pentru ziua de alegere și statorirea listei candidaților naționali în cercurile electorale. Sperăm că fiecare membru își va ține de datoria sfântă a se prezenta. Făgăraș, în 8 Oct. 1913. Dr. Ioan Șenchea, președinte. Maței C. Jiga, secretar.

Administrator al patriarhatului. Ziarul *Zastava* află, că Majestatea Sa Monarhul, la propunerea guvernului ungar, a numit pe episcopul Mihail Gruici de administrator al patriarhatului greco-oriental sârbesc. Numirea va apărea în zilele proximale. În acest scop se va întruni episcopatul sârbesc la Carloviț.

Cele două expoziții ale Reuniunii române agricole sibiene, în conformitate cu hotărârea comitetului central, luată în ședința dela 13 Octomvrie n. c., se vor organiza și anume: *expoziția de vite de prăsilă a 22-a*, se va ține *Duminecă la 13/26 Octomvrie* în comuna *Alfina*, ear cea de copii a 8-a, *Luni la 14/27 Octomvrie* (sărbătoarea Cuv. Parascchiva), în comuna *Răhău*.

Nou avocat. D-nul Dr. Remus Furdui a făcut în 3 Octomvrie a. c. cu deplin succes cenzura de avocat în fața comisiei examinatoare dela Murăș-Oșorhei. Noul apărător al legii își va deschide cancelaria advocația în Câmpeni.

Inaugurare. Vinerea trecută împlinindu-se o sută de ani dela nașterea lui Verdi s'a inaugurat la Milano în mod solemn monumentul național înălțat în onoare marelui compozitor al Italiei,

Ordin ministerial. Ministrul de interne ungar, pentru a pune capăt șicanelor poliției, care se obișnuise a confiscă stegulețele tricolore de pe automobile din România, a dat un ordin să se sisteze acest exces de zel. Estă ce serie „G. Trans.“ în numărul său de astăzi: „Alaltăieri a sosit la Brașov un ordin al ministrului de interne Sándor prin care se dă de știre jandarmeriei, poliției de graniță și poliției orașelor și comunelor, ca de-acum înainte circulațiunea pe teritoriul ungar a automobilelor, provăzute cu tăbițele și stegulețele statului lor respectiv, să nu mai fie împedecate, dacă nu cumva s'ar ivi motive de alt ordin. Aceasta în înțelesul „convențiunii internaționale“ existente, pentru a putea mai ușor cunoaște proveniența automobilelor menționate“.

Alegere de învățător. Ni se scrie, că Luni în 22 Septemvrie, s'a făcut alegerea de învățător la al doilea post de nou sistemizat în parohia noastră din Vulcan, comitatul Brașovului. A fost ales cu mare însoflire dl. *George Fl. Presmereanu*, candidat de preot d-n Brașov. Comuna Vulcan leagă cele mai frumoase speranțe de persoana noului dascăl.

Caz de moarte. Consilierul de finanțe din Sibiu *Emeric Fejér* a repausat Sâmbătă în 11 l. c. în etate de 47 de ani, și a fost înmormântat Luni în 13 l. c. în cimitierul central al Sibului. Odihnească în pace!

Cea mai mare republică. Luni în 6 Octomvrie s'a făcut în Peking alegerea de președinte al republicii chineze. Cu 507 voturi a fost ales *Luangshai*, președintele provizor de până acum. Bărbat de 57 de ani, ajuns pe 5 ani în fruntea unei țări de vre-o 400 milioane de locuitori, va merge pe calea reformelor, încercând să îmbunătățească în China justiția, armata și administrația.

Osândit la moarte. *George Rozor* din Alba-Iulia, ucigașul care și-a omorât amândoi părinții, a fost osândit de tribunalul de acolo, la moarte prin streang. Complicele său, *George Purcar*, a primit o pedeapsă de șase ani temniță grea.

Nou avocat român. Dl. Dr. *Lucian Balint* a făcut zilele aceste cenzura de avocat în fața comisiei examinatoare dela Murăș-Oșorhei.

De frica foametei. În câteva din ținuturile patriei noastre, și anume în Sătmăș, Maramurăș, Sălaj, Bereg și Ugoceș, populațiunea emigrează în mare număr. Partea cea mai considerabilă spre America. Din satul sâtmășean *Istrău* bunăoară, toți bărbații sănătoși au plecat, și n'au rămas acasă decât femeile. Cauza acestei jalnice stări de lucruri, este teama de foamete. Oamenii au avut de suferit nenumărate lovituri: înghet de primăvară, potop de ape, grindină și earăși potop a doua și a treia oară în același an. Așa încât nu există nici un țăran, care să nu-și fi pierdut toată averea sau partea cea mai mare dintr'nsa. În lipsa de ajutoare nu le rămâne altceva decât să-și parăsească locurile pustite.

La fondul de 20 bani pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare pe seama meseriașilor români al „Reuniunii socalilor români din Sibiu“, au mai dăruit: Grigorie Danescu, prof. de liceu (București) 1000 lei, Bendorfear, inv. pantof, Horia Avram, prof. la școala de fete, câte 500 lei; Traian Frățici, învățăcel mășar, Vasile Șerban, sodal pantofar, Vasile Băncilă inv. croitor, Ion Pienaru, inv. faur, câte 250 lei; Ilie Opris, învățăcel mășar, Vasile Sasu, inv. pantofar, Lazar Ilca, învățăcel lăcătuș, Alex. Fărcaș, măștru croitor; Dr. Victor Raicu, adv., Sabin Opreanu, d-șoara Ecaterina Pitig, Vasile Stoica, profesori la școala de fete a „Asociației“, Dr. Nicolae Bălar, prof. semin., Mihail Străjan, prof. penz., d-șoara Lucila Străjan, Nicu Străjan, judecător, Lazar Triteanu, as. cons., d-na Veturia Triteanu, câte 200 lei; Romul Morariu, inv. lăcătuș, 300 lei; George Tulvan, calfă de prăvălie, 350 lei; Roma Șulutu, Melania și Virginia Ciattu, Miorica, Eugenia, și Vic. Tordășianu, președinte, câte 100 lei.

Progresele cinematografului. Primele producțiuni cinematografice în Japonia s'au dat în 1896 de către un inginer italian. În anul următor s'au și clădit teatre speciale în Tokio și Yokohama. Prețul de intrare era de 1-5 coroane. Suma aceasta relativ uriașă, a scăzut în timpul mai nou la 10-50 fileri. Tablourile din răboiul ruso-japonez sunt mai ales gustate de publicul rasei galbene. S'au înființat și câteva fabrici de filme. Este interesant, că japonezilor și mai ales femeilor, nu le plac filmele cu scene erotice, și nu odată au ridicat proteste sgomotoase la vederea imbrățișărilor celor doi amanți din reprezentările cinematografului.

Expediția lui Roosevelt. Fostul președinte Roosevelt va călători în America sudică pentru a lua parte la o instructivă expediție. Scopul lui Roosevelt este să cerceteze izvoarele afluenților fluviului Amazoanelor. Astfel va ajunge pe teritorii, unde n'au mai umblat oameni albi.

Prăvălie nouă. Atragem atențiunea onoratului public român din Turda și împrejurime la prăvălia nouă de coloniale *Hossu și Urcan*, deschisă în piață (în locul fostei prăvălii a lui Bolega, lângă ospătăria lui Beeski). Aranjând cu totul din nou prăvălia, după cerințele moderne, onoratul public va fi servit în mod cinstit, cu prețuri moderate și marfă bună.

Producțiune în Loamnăș. Comitetul parohiei ortodoxe române din Loamnăș invită la Producția corală-teatrală, aranjată cu concursul unui grup de teologi din seminarul „Andreian“, din prilejul științii școlii ortodoxe române, care se va îndeplini Duminecă, în 6/19 Octomvrie 1913, începând la 8 ore seara. Prețul de intrare de familie a 4 persoane 3 cor., de persoană 1 cor.

Teatru în Sibiu. Astăzi Miercuri se va juca în beneficiu piesa cu cântece *Studenții dela Iglo*; Joi opereta *Prințul Bob*.

PARTEA LITERARĂ.

John Ruskin

de C. Antoniadă.

Numele marelui scriitor englez *John Ruskin* (1819—1900) este prea puțin cunoscut la noi, și opera lui și mai puțin.

Și totuși acest preot al unei religii a frumuseții și acest profet al unei reforme sociale, întemeiate pe iubire și dreptate, este una din figurile dominante ale secolului al XIX. Este unul din învățătorii Angliei moderne, omul care a avut, împreună cu dascălul și prietenul său *Thomas Carlyle*, cea mai puternică influență asupra contemporanilor și asupra unor generațiuni întregi.

Ruskin este un continuator al lui Carlyle: el a dus mai departe lupta de regenerare morală socială, întreprinsă de marele său dascăl, și în același timp a deschis ochii contemporanilor săi asupra marelui împărății a frumuseții.

Ca și Carlyle a fost un profet, un suflător aprins, care venea pe lume cu o veste nouă, și activitatea lui în întregime a fost o predică.

Nu s'a mulțumit însă numai cu vorbele și cu îndemnul: cum el își trăia în înțelesul adevărat, doctrinele, a cutat să le și pună în practică. Și nu s'a dat înapoi dela nici o jertfă. Și a cheltuit și vremea și sănătatea și averea numai pentru ceea ce credea el, că este spre binele general: a fost un filantrop în înțelesul etimologic și cel mai înalt al cuvântului.

Iubiri de ființe izolate și lucruri mărunte nu a avut; dar a iubit, cu o patimă care respiră în fiecare pagină a scrierilor lui, marile aspecte ale naturii, în care vedea chipul viu al Dumnezeui, a iubit arta și frumusețea, alte manifestări ale divinului, și mai presus de ori ce a iubit omenirea, și mai ales marile mulțumiri ale celor ce muncesc și sufer, ale celor apăsați de nedreptățile soartei și de nedreptățile oamenilor.

Activitatea estetică și socială a lui John Ruskin face partea din ceea ce s'a numit, în Anglia, reacțiunea idealistă din secolul al XIX-lea. Într'adevăr pe la jumătatea acestui secol, Anglia se afla la o cotitură hotărâtoare a soartei ei.

Desvoltarea industrialismului, urmată de crearea unui vast proletariet muncitoresc, prin năvălirea spre orașe a populațiilor dela țară de o parte, iar de alta niște doctrine morale, economice și sociale utilitariste, moștenire a secolului precedent, — doctrine care aduceau o mare uscăciune sufletească și distrugneau, prin consecvențele lor individualiste, solidaritatea care trebuia să domnească în orice societate, — aduseseră Anglia pe marginea unei prăpăstii. Morala utilitaristă, goana nebună după îmbogățire, exploatarea nemiloasă a celor slabi, pe care o permiteau doctrinele liberei concurențe și non-intervențiunii, dăseră niște roade groaznice în muncitoarea Britanie. Deoparte bogății imense, de alta mizeria cea mai neagră, — și pretutindeni o mizerie sufletească.

Anglia era amenințată de o catastrofă mai grozavă, ca marea Revoluție franceză. Înă în firea acestui popor sănătos erau rezerva sufletești nesecate: în loc să asistăm la o revoluție, asistăm la o reacțiune a instinctelor profunde și sănătoase ale sufletului englez, care aduce o însănătoșire și o prefacere a societății.

Lucrul nu s'a făcut dintr'odată și lupta idealismului împotriva vechiului utilitarism

se întinde asupra întregului secol al XIX-lea. Dar acțiunea pornește dintr'odată în mai multe domenii: pe la jumătatea secolului asistăm la a renaștere morală, religioasă, politică, socială, estetică a Angliei. Colaborează la această mișcare filosofi, oameni politici, profeți, preoți, romantieri, poeți, artiști. Este o strălucită pildă a vitalității unui popor mare.

Printre cei dintâi cari au arătat primejdiile vechii stări de spirit a Angliei și au dat semnalul luptei, a fost *Thomas Carlyle*. O viață întreagă a predicat o evanghelie de dreptate, sinceritate și eroism.

Ruskin este continuatorul lui, în ce privește reacțiunea morală și socială, și inițiatorul reformei estetice. El a învățat pe Englezi cum să privească și să priceapă frumusețile naturii și li-a arătat nesfârșita însemnătate morală a artei.

În prima parte a activității lui, care cade între anii 1843 și 1860 îl găsim ocupat mai ales de evangelia artei. Din această epocă sunt operele lui: *Pictori Moderni* (5 vol.), *Pietrele Veneției* (3 vol.), *Cele șapte lămpi ale arhitecturii*.

După 1860 multe probleme sociale ale momentului îl preocupă tot mai mult. Ceeace încearcă Ruskin, este în prima linie să dea împotriva concepțiilor economice clasice un fundament moral legilor economiei politice și să arate că adevărata bogăție nu e alta decât viața.

Fără să parăsească cu desăvârșire preocupările de artă, Ruskin începe predicățiunea lui morală și socială.

Și rând pe rând apar operele lui de critică și clădire socială, titlulate de el cu frumoase nume mistice și simbolice; dintre care unele nu sunt decât selecții de articole, conferențe și scrisori către muncitorime, în care se cheltuia neobosită lui activitate.

În cugetarea lui Ruskin trecerea dela problemele estetice la cele sociale nu este bruscă. Problema estetică îl duce pe nesimțite la cea socială, pentru că amândouă în concepția lui au un fundament comun: *problema morală*.

Personalitate fascinantă prin adâncă ei sinceritate și serioșitate, poet care știe să găsească pretutindeni frumusețea și poezia lucrurilor și să o exalteze în imnuri inspirate, aprig dojenitor al slăbiciunilor rățăcirilor și nedreptăților, crainic neobosit al unui ideal de frumusețe și dreptate, John Ruskin rămâne un învățător și un revelator pentru toate timpurile.

Într'o cârtică am tradus trei din numeroasele conferențe ale lui Ruskin. Primele două sunt: *Comorile Regilor și Grădinile Reginelor*. Cea de a treia, *Munca*, este una din cele mai interesante scrieri cu caracter social ale autorului nostru. Din aceste trei bucăți sper, că publicul nostru își va putea face o idee despre predica morală și estetică a lui Ruskin. (N. R. R.)

Dela Reuniunea femeilor rom. din Sibiu.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de conducătoare a secțiunii industriale la școala pentru economia și industria de casă a „Reuniunii femeilor române din Sibiu“ se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare. Pot reflecta la acest post dame văduve și fete, cari au pregătire specială. Conducătoreea are să instrueze în: croitorie, broderie, dantelărie și țesut.

Conducătoreea beneficiază de-o remunerație anuală de K 800 și întreaga întreținere în internatul școlii.

Sibiu, la 6 Octomvrie n. 1913.

Maria Cosma
președintă.

Dr. Ben
secretar.

Busturi frumoase.

Librăria diecezană din Arad anunță, că intrând în legături cu un sculptor renumit, i-a succed să câștige în execuție frumoasă și succasă *Busturile* următorilor bărbați mari ai neamului nostru: *Andrei Murășanu*, *Vasile Alecsandri*, *Mihail Eminescu*, *Vasile de Stroescu*, *Traian*, *Avram Iancu*, *Horea*, *Cloșca*, *Crișan*, *Mihail Viteazul* și *Aurel Vlaicu*.

Busturile sunt de mărimea 40×24 cm. Bucata, din cement englez, costă 5 cor., — din ghips 4 cor., — iar bronzat 6 cor.

Seria completă (11 buc.) comandată de odată, execuție cement englez, costă 44 cor., — din ghips 33 cor., — iar bronzat 55 cor.

Ceice comandă seria completă sunt rugați, ca pentru cruțarea speselor de transport, cu ocazia comanda să indice pe lângă posta ultimă și gara mai apropiată.

Comandele sunt a se adresa: *Librăriei diecezană, Arad, strada Deák Ferencz 35*.

Nr. 671/1913.

(289) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc din comuna bisericească **Bulzești-de jos** cu filiile **Străuț** și **Ticeni** se deschide concurs cu termen de **20 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt:

Din repartitie 600 cor, iar diferența până la suma recerută de lege se va acoperi din ajutorul de stat, care sau cerut deja, evartir în edificiul școlii și grădini.

Cel ales este dator a propune și în școala de repetiție, a instrui elevii în religie și cântări, ai conduce Dumineca și în zile de sărbători la biserică și a cânta cu ei.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, din termenul deschis la subsemnatul oficiu protopopesc.

Braș, la 26 Septembrie 1913.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Zărandului în conțelegere cu comitetul parohial.

V. Dămian
protopop.

Nr. 945/1913.

(279) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune, pe lângă nepotuciosul paroh Bucur H. Șolca din Felmer, cl. a III-a, pe baza ordinului consistorial Nr. 11,801 B. 1913, se deschide concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele împreunate cu acest post sunt jumătate din toate venitele parohiale fasonate în coala B. dar nu și din câpăta, plus congrua de capelan ce o va câpăta dela stat.

Cererile de concurs instruite conform legii se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul indicat.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Cohalmului în conțelegere cu comitetul parohial din Felmer.

Cohalm, în 21 Septembrie 1913.

Ioan Berca
adm. ppresb.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană în Sibiu:**

Masa Ieftină

Gătirea mâncărilor de dulce și de post.

Rețete de bucate simple și bune
de

Zotti Hodoș.

Prețul cor. 1.20 + 10 fil. porto.

Săpunul Steckenpferd din lapte de crim

de Bergmann și Comp. Tetschen a/Elbe rămâne și va fi neîntrecut în efectul său contra lăntărilor, precum și indispensabil pentru îngrijirea rațională a frumuseții și pielei, ce prin scrisorile de mulțumită zilnic intrate necondiționat se confirmă, la 80 de bani bucata se află în farmacie, drogherii și parfumerii etc. Asemenea e minunat aprobată Crema de crim a lui Bergmann „Manera” pentru susținerea fragedă și albă a mânilor de dame, în tuburi la 70 fil. se află pretutindeni. (48) 31-40

Ad. Nr. pp. 1081/1913.

(276) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a II-a **Nadișul-român**, prin acesta se publică concurs cu termen de **30 zile**, dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Concurenții au a-și așterne suplicile subscrisului în termenul susindicat, fiind instruite conform normelor în vigoare, și a se prezenta la s. bisericească în vre-o zi de Duminecă sau sărbătoare, cu prealabila incuviințare din partea subsemnatului spre a fi cunoscuți poporului.

Oficiul protopresbiterial rom. gr.-or. al Clujului în conțelegere cu comitetul parohial.

Cluj, la 18 Septembrie 1913.

Tuliu Roșescu
protopresbiter.

Nr. 311/1913.

(280) 2-3

Concurs.

Devenind vacant postul de paroh în parohia de clasa I. **Borgo-Mijloceni**, în protopresbiteratul Bistriței, pentru întregirea aceluia se deschide concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii preoțești.

Reflecții la acest post își vor înainta cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare în termenul arătat subsemnatului oficiu în Bistriță -- Beszterceze -- și cu prealabila incuviințare cerută dela subscrisul se vor putea prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare și în parohie la biserică spre a cânta, cuvânta ori sluji sf. liturgie și a face cunoștința poporului observându-se dispozițiile din regulamentul pentru parohii.

Bistrița, 12/25 Septembrie 1913.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. rom. al Bistriței în conțelegere cu comitetul parohial.

Gregorin Pletosu
protopresbiter.

35 jugăre pământ

sub Altenberg sunt de vânzare sau pe mai mulți ani de arădat. Pentru informațiuni mai deaproape în **Sibiu**, strada Spinarea cânelui (Hundsriicken) Nr. 11. (286) 2-3

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană în Sibiu:**

Notițe

despre

întâmplările contemporane

scrise de

Ioan cavalier de Pușcariu.

Prețul broș. 3 cor. + porto 20 fil.

Legat cor. 3.50 + porto 30 fil.

HOP, HOP!...**NU UITAȚI,**

că cea mai apropiată **tragere a lozurilor** dela Banca Hipotecară Ungară va fi la **25 Octomvrie a. c.** când se va trage câștigul de

75,000 coroane,iar la **27 Decemvrie a. c.** cel mai mare câștig din lume de**1.000,000 coroane.**

Vindem de prezent un loz dela Banca Hipotecară Ungară cu **6 trageri** anual pe **36 rate lunare a K 6.30**, iar unul dela Prima Cassă de păstrare Pestană din patrie cu **3 trageri** anual pe **36 rate lunare a K 4.40**.

Ambele lozuri împerechiate, — adică din fiecare câte o bucată, — cu **9 trageri** anual, le vindem de prezent pe **40 rate lunare a K 10—**.

Cea mai ieftină ofertă.

Tot lozul câștigă necondiționat.

Cine ne trimite primele 2 rate deodată, aceluia ti evităm rata a 3 a gratuit. Până la achitarea deplină i-se extradă cumpărătorului o listă legală de rate, în care este indusă Seria și Numărul lozului cu care joacă, dar deja după solvirea primei rate participă la joacă, iar eventualele câștiguri sunt în întregime ale lui. Lozurile acestea nu-și perd valoarea ca lozurile dela loteria de clase, ci joacă până la sfârșitul loteriei, astfel că în caz de noroc un număr se poate trage și de mai multe ori cu câștig, dar cel puțin odată la tot cazul.

Explicări mai amănunțite trimitem la dorință oricui gratuit și franco.

Nu întârziati a Vă încerca norocul!

Grăbiți cu comanda la adresa:

Ústredná Banka Účastinný Spolok,
Budapest, VI., Váci-körút 31.

(277) 3-5

Requisite de scris se pot procura dela **Librăria arhidiecezană**

La **Librăria arhidiecezană, Sibiu**, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, culoare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceeași și în dos, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **150 cor.**

Aceiaș legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **135 cor.**

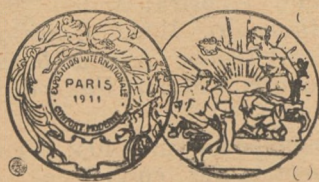
Aceiaș legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **100 cor.**

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimă evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, cu cutie de păstrat **35 cor.**

Evangelia legată în piele roșie, cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată, foile colorate galben, cu copcii **25 cor.**

REVERENZI!

Premiat:

Expoziția internațională de modă,
Paris 1911: Grand Prix și m. de aur.

La „**Croitoria Universală**” **I. PETRASCU**

Sibiu, strada Cîsnădiei 30. — Telefon Nr. 172.

— Bogat asortată cu cele mai bune și fine stoffe se primesc și execută —

Reverenzi pentru on. preoți

în cele mai bune condițiuni. — Croială modernă. — Serviciu solid și grabnic. —

Pentru lucru se garantează. — Prețuri moderate. (90) 18—

— **Spriginiți industria română.** —

Premiat:

Expoziția universală din Roma
1911: Grand premiu și med. de aur